

Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið
Sölvhólsgötu 7,
150 Reykjavík
Sent rafrænt í gegnum Samráðsgátt

Reykjavík, 16. desember 2019

Efni: Umsögn Íslandspósts ohf. um drög að reglugerð um alþjónustu á sviði póstþjónustu.
– Mál nr. S-300/2019. Birt á samráðsgátt stjórnvalda þann 06.12.2019.

Íslandspóstur ohf. (ÍSP) vill koma á framfæri eftirfarandi athugasemdu við fyrirliggjandi drög að reglugerð um alþjónustu á sviði póstþjónustu, en reglugerðin á að vera lögum nr. 98/2019 um póstþjónustu til fyllingar.

Um 6. gr. *Kröfur til veitingu alþjónustu, hefur ÍSP eftirfarandi athugasemdir við 3. mgr., en hún er í drögum svohljóðandi:*

“Þjónustan skal þróast í takt við tækniframfarir, umhverfissjónarmið og þarfir notenda. Leitast skal við að þjónustan sé hagkvæm fyrir samfélagið og í sátt við umhverfið.”

ÍSP leggur til að fyrri liður sé felldur út og 3. mgr. verði svohljóðandi:

“Leitast skal við að þjónustan sé hagkvæm fyrir samfélagið og í sátt við umhverfið.”

Rök ÍSP eru eftirfarandi: Fyrri liðurinn leggur opna en samtímis óræða athafnaskyldu á alþjónustuveitanda. Í ljósi þess að skyldur eins aðila hafa að jafnaði samsvörun í réttindum annars aðila, telur ÍSP óheppilegt að alþjónustuveitanda sé gert að starfa við þær aðstæður að vita ekki hvar endimörk skyldu liggja, né heldur þeirra réttinda sem taka ber til greina.

Um 7. gr., Umfang alþjónustu, hefur ÍSP eftirfarandi athugasemdir við b) lið og c) lið:

Í b) lið 7. gr. draga kemur fram að undir alþjónustu falli:

“Útburður, sem skal standa til boða alla virka daga.”

ÍSP leggur til að b) liður sé felldur út.

Rök ÍSP eru eftirfarandi: Hvorki er getið um þessa þjónustu sem hluta alþjónustu annarstaðar í drögum að reglugerð, né í nýjum póslögum nr. 98/2019. Af þeirri ástæðu er ekki ljóst hvaðan skylda um daglegan útburð á rót sína að rekja. Enn fremur má halda til haga að þótt stafliður b) yrði felldur á brott, væri alþjónustuveitandi fær um veita slíka þjónustu, teldi hann málefna- og viðskiptaleg rök fyrir því.

Í i. lið stafliðs c) 7. gr. draga kemur fram að undir alþjónustu falli póstþjónusta vegna:

„Sendinga með eða án áritunar á umbúðir hennar, þ. á m. rekjanlegar sendingar og tryggðar sendingar.“

ÍSP leggur til að fyrri liður verði felldur út og í staðin verði i. liður stafliðs c) svohljóðandi:

“Rekjanlegra og tryggðra sendinga.”

Rök ÍSP eru eftifarandi: Erfitt er að greina hvað átt er við með orðalaginu “sendingar með eða án áritunar á umbúðir”. Liggur nærrí að hér sé átt við fjölpóst, sem sé þar með færður undir alþjónustu.

Í iii. lið stafliðs c) 7. gr. draga kemur fram að undir alþjónustu falli póstþjónusta vegna:

„Bækur, verðskrár, dagblöð og tímarit.“

ÍSP leggur til að þessi liður verði fellur út í heild sinni.

Rök ÍSP eru eftifarandi: Óþarf og óheppilegt er að telja sérstaklega upp í reglugerð innihald sendinga.

Um 8. gr., *Útburður, hefur ÍSP eftifarandi athugasemdir við a) lið 2. mgr:*

Í 2. mgr. 8. gr. er kveðið á um heimild til að fækka dreifingardögum niður í allt að einn virkan dag í viku ef kringumstæður eða landfræðilegar aðstæður hindra hagkvæma dreifingu. Staflíður a) kveður á um að til slíkra kringumstæðna teljist m.a:

“eftirspurn almennings og fyrirtækja á þjónustu innan einkaréttar”

ÍSP leggur til að ákvæði þetta verði fellt út.

Rök ÍSP eru eftifarandi: Einkaréttur fellur niður með lögum nr. 98/2019.

Um 10. gr., *Opnunartími afgreiðslustaða, hefur ÍSP eftifarandi athugasemd við 2. mgr., en hún er í drögum svohljóðandi:*

“Nú er afgreiðslustaður í formi sjálfvirks afgreiðslukassa og skal hlutast til að aðgengi að kassanum sé virkt allan sólarhringinn.”

ÍSP leggur til eftifarandi breytingu (undirstrikað)

“Nú er afgreiðslustaður í formi sjálfvirks afgreiðslukassa og skal hlutast til að fremsta megni að aðgengi að kassanum sé virkt allan sólarhringinn.”

Rök ÍSP eru eftifarandi: Ekki er allstaðar hægt að tryggja aðgengi að sjálfvirkum afgreiðslukassa allan sólarhringinn. Veðurbrigði á Íslandi eru með þeim hætti að ekki er hægt að koma sjálfvirkum afgreiðslukössum fyrir utandyra án tillits til aðstæðna. Í slíkum tilvikum þarf að vera hægt að koma kössum fyrir innandyra, t.a.m. í anddyri íþróttamannvirkja eða verslanna. Þótt afgreiðslutími þjónustu í slíku húsnæði sé að öllu jöfnu lengur en almennt gerist, er þó ekki hægt að tryggja eða krefjast að opið sé allan sólarhringinn.

Um 12. gr., *Afhending pótsendinga*, hefur ÍSP eftirfarandi athugasemdir við 1. mgr., en hún er í drögum svohljóðandi:

“Pótsendingu skal dreift til eða afhent þeim sem hún er stíluð á eða hefur umboð til móttöku hennar, í pósthlóf viðkomandi eða þangað sem utanáskrift segir að öðru leyti til um.”

ÍSP leggur til að eftirfarandi breytingu (undirstrikað)

“Pótsendingu skal dreift til eða afhent þeim sem hún er stíluð á eða getur fært sönnur á heimild til móttöku hennar, í pósthlóf viðkomandi eða þangað sem utanáskrift segir að öðru leyti til um. Póstþjónustuaðila ber að setja sér starfsreglur um þann hátt sem aðili getur fært sönnur á heimild til móttöku sendingar.”

Rök ÍSP eru eftirfarandi: Orðalagið að hafa umboð, býður að óþörfu upp á þá túlkun að hafa þurfí formlegt umboð í skilningi laga. Slík krafa er óþarflega íþyngjandi og hamrar hugsanlega til framtíðar tæknilegum lausnum við auðkenningu sem einstaklingum kunna að standa til boða. Af þeirri ástæðu leggur ÍSP til að skylda sé lögð á póstþjónustuaðila til að koma sér upp skilmálum fyrir einstaklinga sem óska þess að færa sönnur á heimild til móttöku sendinga, sem áritaðar eru öðrum aðila til móttöku. Slík lausn felur í sér sveiganleika til að takast á við tæknilegar framfarir og eykur skýrleika í viðmóti, neytendum til góða.

Um 13. gr., *Dagstimplun*, hefur ÍSP eftirfarandi athugasemd, en greinin er svohljóðandi í drögum:

„Allar pótsendingar í alþjónustu skulu dagstimplaðar eins fljótt og auðið er. Þó er heimilt að undanþiggja markpóst, dagblöð, vikublöð, tímarit, bækur og verðlista, þar sem ekki er gerlegt að dagstimpla, t.d. þar sem plastumbúðir eru utan um sendinguna. Enda sé ekki um að ræða pótsendingu sem felur í sér mikilvægar tilkynningar til móttakanda.“

ÍSP leggur til þá breytingu að fellt verði út „markpóst, dagblöð, vikublöð, tímarit, bækur og verðlista“ og í staðinn verði greinin svohljóðandi (breyting undirstrikuð)

„Allar pótsendingar í alþjónustu skulu dagstimplaðar eins fljótt og auðið er. Þó er heimilt að undanþiggja sendingar sem ekki er gerlegt að dagstimpla, t.d. þar sem plastumbúðir eru utan um sendinguna. Enda sé ekki um að ræða pótsendingu sem felur í sér mikilvægar tilkynningar til móttakanda.“

Rök ÍSP eru eftirfarandi: Upptalning sem tilgreinir sérstaklega innihald sendinga er óheppileg og kann að valda óþarfa líkum fyrir því að hún verði álitin tæmandi.

Um 14. gr. *Staðsetning bréfakassa og bréfakassasamstæða*, hefur ÍSP eftirfarandi athugasemdir við 5. og 7. mgr.

Í drögum er 5. mgr. 14. gr. svohljóðandi:

„Viðtakanda pótsendinga er heimilt að semja um annan afhendingarmáta, s.s. afhendingu á afgreiðslustað alþjónustuveitanda.“

ÍSP leggur til eftirfarandi breytingu (undirstrikað):

„Viðtakanda pótsendinga er heimilt að semja við póstþjónustuaðila um annan afhendingarmáta, s.s. afhendingu á afgreiðslustað alþjónustuveitanda.“

Rök ÍSP eru eftirfarandi: Þessi viðbót tekur af allan vafa um að þriðjamannslöggerningar binda ekki póstþjónustuaðila.

Í drögum er 7. mgr. 14. gr. svohljóðandi:

“Fólk sem er hreyfihamlað eða getur af öðrum ástæðum ekki sótt póst í bréfakassa að lögheimili sínu, skal eiga rétt á því að fá afhendingu upp að dyrum.”

ÍSP leggur til eftirfarandi breytingu (undirstrikað):

“Fólk sem er hreyfihamlað eða getur af öðrum ástæðum ekki sótt póst í bréfakassa að lögheimili sínu, skal eiga rétt á því að geta sótt um til Póst- og fjarskiptastofnunar að fá afhendingu í bréfkassa við hús eða lígu, sbr. þó 6. mgr. 8. gr.”

Rök ÍSP eru eftirfarandi: Sá réttur sem kveðið er á um til handa einstaklingum er í núverandi ákvæði illa skilgreindur og færir á hendur póstþjónustuaðila að sama skapi skyldur sem erfitt er að vita hvenær eru uppfylltar.

Í fyrsta lagi er óljóst hvað felst í hugtakinu *upp að dyrum*. Sú þjónusta sem felst í því að afhenda póst upp að dyrum er hvergi skilgreind, hvorki í lögum né reglugerðum. ÍSP leggur því til að notast sé við hugtök sem skýrð hafa verið, sbr. uppástungu um orðalagið í *bréfkassa við hús eða lígu*. Ef átt er við rýmri rétt, þ.m.t. rétt sem felur í sér skyldu bréfbera til að kalla húsráðanda til dyra til afhendingar pósts í persónu, færi betur á að slíkur réttur og samsvarandi skyldur yrðu betur skilgreindar.

Í öðru lagi er skilyrði þess að einstaklingur geti neytt þess réttar sem kveðið er á um í ákvæðinu, sú að viðkomandi sé hreyfihamlaður eða af öðrum ástæðum ófær um að sækja póst í bréfkassa. Íslandspóstur telur ekki heppilegt að mat á hreyfihömlun eða annari ófærni sé lögð í hendur póstþjónustuveitanda svo sem af ákvæðinu leiðir. Póstþjónustuveitandi er, að mati ÍSP, illa til þess bær að leggja sjálfstætt mat á hvort einstaklingar uppfylla skilyrði ákvæðisins til að njóta þess réttar sem það veitir. Enn fremur er ÍSP til efs að póstþjónustuveitandi sé ákjósanlegur aðili, á grundvelli persónuverndarsjónarmiða, að halda slíka skrá yfir hreyfihamlaða og aðra einstaklinga sem réttarins kunna að njóta, sem nauðsynlegt er að liggi fyrir, til að póstútburðarfólk viti hvernig haga skuli útburði. Á grundvelli þessara sjónarmiða leggur ÍSP til þá breytingu á ákvæði reglugerðarinnar að Póst- og fjarskiptastofnun, sem opinberum eftirlitsaðila, sé gert að skera úr um hvaða einstaklingar skulu njóta réttar samkvæmt ákvæðinu og annist skráningu þar um.

Um 15. gr., Geymslutími sendinga, hefur ÍSP eftirfarandi athugasemd við 2. mgr. en ákvæðið er svohljóðandi í drögum.

„Sending sem á er ritað að skuli geymast þar til hennar verði vitjað (Poste restante) skal geymd fyrir viðtakanda í allt að two mánuði að telja frá næsta degi eftir komu til póstrekanda.“

ÍSP leggur til eftirfarandi breytingu (undirstrikað):

„Sending sem á er ritað að skuli geymast þar til hennar verði vitjað (Poste restante) skal geymd fyrir viðtakanda í allt að einn mánuð að telja frá næsta degi eftir komu til póstrekanda.“

Rök ÍSP eru eftirfarandi: Geymslutími í 1 mánuð hefur þótt fullnægjandi hingað til. Ekki er ljóst hvers vegna reglugerðardrög leggja til lengri tíma, en ljóst er að *poste restante* geymsla er kostnaðarsöm fyrir póstþjónustuveitanda.

Um 20. gr., Óheimilar pótsendingar, hefur ÍSP eftirfarandi athugasemd við staflið f) í drögum, en samkvæmt honum er óheimilt að setja í póst:

„fersk matvæli, frosin, reykt eða óelduð, sbr. kjöt, fiskur, egg eða annað matarkyns sem getur skemmt í flutningum.“

ÍSP leggur til að staflidur f) 20. gr. verði felldur út.

Rök ÍSP eru eftirfarandi: Um er að ræða takmörkun á þjónustu og möguleika til að veita þjónustu. Óþörf skerðing á athafnafrelsi getur haft afleiðingar sem eru með öllu ófyrirsjáanlegar, ekki síst fyrir tækní- og þjónustuframfarir. Í þessu tilviki er takmörkunin ekki studd málefnalegum rökum og er því óþörf.

Um 23. gr., Skýrsla um kostnað vegna alþjónustu, hefur ÍSP eftirfarandi athugasemd, en ákvæðið er í drögum svohljóðandi:

„Falli kostnaður á hið opinbera vegna alþjónustu, annað hvort vegna útboðs, þjónustusamnings um alþjónustu eða vegna þess að útnefndur alþjónustuveitandi hefur óskað eftir fjárstuðningi vegna alþjónustu sem telst ósanngjörnt [sic] fjárhagsleg byrði, skal Póst- og fjarSKIPTASTOFNUN birta upplýsingar um þann kostnað.“

ÍSP leggur til að eftirfarandi breyting verði gerð á ákvæðinu (undirstrikað):

„Falli kostnaður á hið opinbera vegna alþjónustu, annað hvort vegna útboðs, þjónustusamnings um alþjónustu eða vegna þess að útnefndur alþjónustuveitandi hefur óskað eftir fjárstuðningi vegna alþjónustu sem telst ósanngjörnt fjárhagsleg byrði, skal Póst- og fjarSKIPTASTOFNUN birta upplýsingar um þann kostnað. Við birtingu upplýsinga um kostnað skv. grein þessari, ber Póst og fjarSKIPTASTOFNUN að gæta ítrasta trúnaðar.“

Rök ÍSP eru eftirfarandi: Ástæða er til að skerpa á og útiloka nokkurn vafa um að Póst- og fjarSKIPTASTOFNUN er undir skyldu til að gæta trúnaðar við meðferð þessa hlutverks stofnunarinnar.

F.h. Íslandspósts ohf.

Kristinn Már Reynisson